

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE
HOTĂRÂRE nr. 626
din 27 octombrie 2023
mun. Chișinău

Înregistrat:

Ministerul Justiției

Nr. _____ din 13 noiembrie 2023

Ministru Veronica Mihailov-Moraru

cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice

În temeiul art. 7 alin. (2) lit. a) și art. 87 alin. (3) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, cu modificările ulterioare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice (se anexează).
2. Se abrogă Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 486/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 18-26, art. 72), înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 1288 din 10 ianuarie 2018.
3. Controlul asupra executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina subdiviziunilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Alexei TARAN
Director

Alexandru URSU
Director

Aprobat:
prin Hotărârea Consiliului de administrație
al ANRE nr. 626 din 27 octombrie 2023

METODOLOGIA
de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate
pentru serviciul de transport al energiei electrice

Secțiunea 1

DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice (în continuare Metodologie) reglementează modul de calculare, aprobare, ajustare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice.

2. Prezenta Metodologie stabilește:

- 1) structura și modul de determinare a cheltuielilor și veniturilor reglementate;
- 2) metoda de calculare a amortizării mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale;
- 3) modul de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice;
- 4) modul de ajustare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice pe perioada de aplicare a Metodologiei.

3. Determinarea și reglementarea tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice se bazează pe corespunderea tarifelor următoarelor principii:

- 1) asigurarea stabilității, fiabilității, securității și a eficienței funcționării rețelelor electrice de transport și prestarea serviciilor de transport al energiei electrice utilizatorilor de sistem;
- 2) acoperirea cheltuielilor minime necesare pentru desfășurarea în condiții optime a activității reglementate și protecția mediului ambiant, cu utilizarea eficientă a capacităților de producție;
- 3) efectuarea unei activități eficiente, ceea ce ar oferi operatorului sistemului de transport posibilitatea de a-și recupera mijloacele financiare investite în dezvoltarea, modernizarea și reconstrucția rețelei electrice de transport, obținerea rentabilității reglementate și respectarea principiului eficiență maximă la costuri minime;
- 4) asigurarea faptului că tarifele sunt justificate, rezonabile, verificabile, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective.

4. Prezenta Metodologie stabilește modalitatea de determinare a tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice (TT) prin ansamblul rețelelor electrice de transport ale operatorului sistemului de transport, care include și cheltuielile pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic.

Secțiunea 2

DETERMINAREA TARIFELOR REGLEMENTATE PENTRU SERVICIUL DE
TRANSPORT AL ENERGIEI ELECTRICE

5. Tariful reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice prin rețelele electrice de transport în anul „j” se determină în baza formulei:

$$TT_j = \frac{VRT_j}{ET_j} = \frac{CRT_j + RT_j - V_{gc,j}}{ET_j}, lei/MWh \quad (1)$$

unde:

VRT_j – venitul reglementat al operatorului sistemului de transport necesar de a fi obținut în anul „j” de la prestarea serviciului de transport al energiei electrice prin ansamblul rețelelor electrice de transport, lei;

ET_j – cantitatea energiei electrice estimată a fi transportată în anul „j” prin ansamblul rețelelor electrice de transport, MWh;

CRT_j – costurile reglementate ale operatorului sistemului de transport aferente prestării serviciului de transport al energiei electrice prin ansamblul rețelelor electrice de transport și a costurilor pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, în anul „j”, lei;

RT_j – rentabilitatea reglementată a operatorului sistemului de transport aferentă prestării serviciului de transport al energiei electrice prin ansamblul rețelelor electrice de transport, în anul „j”, lei;

$V_{gc,j}$ – venitul obținut de operatorul sistemului de transport în anul „j” de la gestionarea congestiilor în cazul în care acesta nu poate fi utilizat în mod eficient în scopul garantării disponibilității reale a capacităților alocate și menținerii sau majorării capacităților interconexiunilor prin investiții în rețeaua electrică de transport, în special în interconexiuni noi, lei.

6. Prezenta Metodologie stabilește, că la calcularea tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice cantitatea de energie electrică planificată de a fi transportată în anul de gestiune „j” prin rețelele electrice de transport, se determină ca diferența dintre cantitatea estimată a energiei electrice intrată în rețeaua electrică de transport și consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețeaua electrică de transport, determinat ca produsul dintre valoarea medie pentru cinci ani a consumului tehnologic și a pierderilor efective, în valoare relativă și cantitatea estimată a energiei electrice intrată în rețeaua electrică de transport în anul de gestiune „j”.

Secțiunea 3

DETERMINAREA CHELTUIELILOR REGLEMENTATE

7. Luând în considerare procesul tehnologic, specificul și structura rețelelor electrice de transport, și având la bază prevederile standardelor de contabilitate, prezenta Metodologie stabilește, că la determinarea tarifului reglementat pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice de către operatorul sistemului de transport (CRT) se includ următoarele cheltuieli:

a) cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale (CAI);

b) cheltuielile operaționale reglementate (COR);

c) devierile tarifare (DV_{j-1}). Aceste devieri, pozitive sau negative, care se iau în calculul tarifului pentru anul „j”, reprezintă diferența dintre parametrii planificați la stabilirea tarifului și cei reali înregistrați în perioada precedentă de reglementare „j-1”. La determinarea tarifului, în calitate de parametri planificați sunt considerați: cantitatea de energie electrică transportată, consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețeaua de transport, indicii de ajustare a costurilor de bază, rentabilitatea determinată în baza realizării planului anual de investiții, cheltuielile generate de factori ce nu pot fi influențați de operatorul sistemului de transport.

Cheltuielile reglementate ale operatorului sistemului de transport în anul „j” se determină conform formulei:

$$CRT_j = CAI_j + COR_j - DV_{j-1}, lei \quad (2)$$

8. Cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale (CAI_j) aferente activității reglementate desfășurate de către operatorul sistemului de transport în fiecare an de reglementare „j” se determină conform formulei:

$$CAI_j = \sum_{i=1}^k \frac{VI_{i,j}}{DU_i}, lei \quad (3)$$

unde:

$VI_{i,j}$ – costul de intrare al mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale de categoria „i” în anul „j”. La calcularea amortizării mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale în costul de intrare a activelor nu se include valoarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale conservate, aflate în curs de execuție, date în locațiune, imobilizărilor finanțate din donații, transmise operatorului sistemului de transport cu titlu gratuit sau la deservire tehnică, neutilizate în activitatea reglementată, a obiectelor locative, de menire social-culturală și altor imobilizări care nu sunt destinate serviciului de transport al energiei electrice, imobilizări finanțate de către bugetele de stat și locale, de agenți economici sau de către consumatorii finali. Nu se include în calculul amortizării mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale amortizabile costul de intrare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale date în exploatare în afara planurilor de investiții aprobate de Agenție;

DU_i – durata de utilizare a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale amortizabile de categoria „i”, care nu poate fi mai mică decât durata indicată în Catalogul mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2020. Grupele de categorii „i” se formează prin gruparea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale cu durată de utilizare identică.

În cazul reevaluării mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale amortizabile, Metodologia stabilește, că valoarea maximă de creștere a amortizării în urma reevaluării, acceptabilă în tarif, nu depășește valoarea cumulativă a indicelui prețurilor în industria construcțiilor înregistrat de la anul ultimei reevaluări și până în anul reevaluării curente, publicat anual de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. În cazul reevaluării, nu se admite includerea în calculul tarifului a amortizării activelor complet amortizate, valoarea amortizării cărora deja a fost inclusă în tarife.

9. Cheltuielile operaționale reglementate (COR_j) ale operatorului sistemului de transport cuprind:

- 1) cheltuielile materiale (CM_j);
- 2) cheltuielile de întreținere și exploatare a rețelelor electrice de transport și a altor mijloace fixe utilizate în procesul tehnologic, dar care nu sunt parte componentă a rețelelor electrice de transport ($CÎE_j$);
- 3) cheltuielile de personal, încadrat în activitatea de transport a energiei electrice (CP_j);
- 4) cheltuielile de distribuire și administrative (CAD_j);
- 5) cheltuielile pentru energia electrică procurată pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport (CE_j);
- 6) cheltuielile ce țin de conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, inclusiv costurile de asigurare a rezervelor de reglaj a frecvenței și puterii active, în condițiile lansării serviciilor de sistem (CCC_j);
- 7) alte cheltuieli operaționale (AC_j).

În așa mod:

$$COR_j = CM_j + CÎE_j + CP_j + CAD_j + CE_j + CCC_j + AC_j, lei \quad (4)$$

10. Cheltuielile materiale (CM_j) cuprind cheltuielile legate de procurarea materialelor, pieselor de schimb, tuturor tipurilor de energie, combustibil, carburanți, lubrifianți, și alte resurse materiale necesare

pentru asigurarea procesului tehnologic, întreținerea, exploatarea și reparația rețelelor electrice de transport și alte mijloace fixe cu destinație productivă, de întreținere și exploatare a mijloacelor fixe ale unităților auxiliare ale întreprinderii (deservire, reparații, control, de telecomunicații, îndeplinirea normelor ecologice, de securitate, sanitare și de igienă, menținerea curățeniei și ordinii) în conformitate cu SNC „Cheltuieli”. Cheltuielile materiale se determină luând în considerare cantitatea fiecărui tip de material necesar, determinată în baza normelor de consum și a analizei materialelor, pieselor de schimb, aparatelor, instrumentelor, mijloacelor de protecție personală și a utilajului de dispecerat utilizate în perioada precedentă de reglementare, pentru întreținerea și pentru exploatarea rețelelor electrice de transport în conformitate cu documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a rețelelor electrice, a mijloacelor fixe destinate conducerii centralizate a sistemului electroenergetic și cu planurile de deservire tehnică și reparație a mijloacelor fixe, aplicând principiul costurilor minime cu eficiență maximă la achiziționarea acestora.

11. Cheltuielile materiale se determină de către operatorul sistemului de transport pentru fiecare an de bază (CM_0), se examinează și se aprobă de către Agenție ca fiind cheltuieli materiale în componența costurilor de bază.

12. Pentru anii 2, 3, 4 și 5 de reglementare a fiecărui ciclu alternat de 5 ani, cheltuielile materiale se actualizează în conformitate cu următoarea formulă:

$$CM_j = CM_0 \times \prod [(1 + IPCD_j - X_1) \times (1 + \Delta LR_j)] \times \left(\frac{LeiD_j}{LeiD_{j-1}} \right), \quad (5)$$

unde:

$IPCD_j$ – indicele prețurilor de consum al SUA în anul „j”, publicat de către Departamentul Muncii al Statelor Unite ale Americii pe pagina sa electronică;

X_1 – indicele de creștere a eficienței, destinat reducerii costurilor de transport al energiei electrice. Acest indice este stabilit constant pentru toată perioada de aplicare a Metodologiei în proporție de 20% din indicele prețurilor de consum al SUA: $X_1 = 0,2 \times IPCD_j$;

$LeiD_j$ – rata medie de schimb a monedei naționale față de dolarul SUA în anul „j”;

$LeiD_{j-1}$ – rata medie de schimb a monedei naționale față de dolarul SUA în anul „j-1”, publicată de către Banca Națională a Moldovei;

ΔLR_j – modificarea lungimii rețelelor electrice de transport în anul „j” față de anul „j-1”, care se determină conform formulei:

$$\Delta LR_j = \frac{LR_j - LR_{j-1}}{LR_{j-1}}, \quad (6)$$

unde:

LR_j – lungimea totală a rețelelor electrice de transport la finele anului de reglementare „j”, km;

LR_{j-1} – lungimea totală a rețelelor electrice de transport la finele anului de reglementare „j-1”, km.

13. Cheltuielile de exploatare și întreținere a rețelelor electrice de transport și a altor mijloace fixe de producție ($CÎE_j$) includ: plățile pentru serviciile prestate de terțe părți pentru verificarea, deservirea tehnică, întreținerea, exploatarea și reparația rețelelor electrice de transport, mijloacelor fixe ale serviciului central de dispecerat, stațiilor electrice, echipamentelor de reglare și de măsurare a energiei electrice, clădirilor, construcțiilor, mijloacelor de transport, mijloacelor tehnice de dirijare, comandă, comunicații și semnalizare, aparatelor de măsurare și control, instalațiilor de protecție și securitate, sistemelor de automatizare, instalațiilor electrice și altor mijloace fixe de producție aferente activității de

transport a energiei electrice și a conducerii centralizate a sistemului electroenergetic. Cheltuielile de întreținere și exploatare se calculează în baza devizelor de cheltuieli aprobate, prețurilor pe piață, și contractelor încheiate cu terțe părți pentru efectuarea lucrărilor sus-menționate.

14. Cheltuielile de exploatare și întreținere se determină de operatorul sistemului de transport pentru fiecare an de bază ($C\hat{I}E_0$), se examinează și se aprobă de către Agenție ca fiind cheltuieli de exploatare și întreținere în componența costurilor de bază.

15. Pentru anii 2, 3, 4 și 5 de reglementare a fiecărui ciclu alternat de 5 ani, cheltuielile de exploatare și întreținere se actualizează în conformitate cu următoarea formulă:

$$C\hat{I}E_j = C\hat{I}E_0 \times \prod [(1 + IPCM_j - X_2) \times (1 + \Delta LR_j)], \quad (7)$$

unde:

$IPCM_j$ – indicele prețurilor de consum din Republica Moldova, publicat de către Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova;

X_2 – indicele de creștere a eficienței pentru reducerea costurilor aferente prestării serviciului de transport al energiei electrice. Acest indice este stabilit constant pentru toată perioadă de aplicare a Metodologiei în proporție de 20 % din indicele prețurilor de consum din Republica Moldova: $X_2 = 0,2 \times IPCM_j$.

16. Cheltuielile de personal (CP_j) includ cheltuielile titularului de licență nemijlocit legate de retribuirea muncii personalului de producere, cheltuielile legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii. Cheltuielile de personal se determină luând în considerare numărul personalului de lucru nemijlocit încadrat în procesul de întreținere, exploatare și reparație a rețelelor electrice de transport, utilajului de dispecerat și a altor mijloace fixe destinate prestării serviciului de transport și a conducerii centralizate a sistemului electroenergetic, quantumul salariului minim, nivelul de calificare a personalului, regimul și condițiile de muncă, valoarea premiilor și altor plăți în conformitate cu Codul muncii, aprobat prin Legea nr.154/2003, Legea salarizării nr.847/2002, Hotărârea Guvernului nr.152 / 2004 „Cu privire la quantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile” și Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 „Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară”. Cheltuielile legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii se includ în cheltuielile de personal și se determină în baza contribuțiilor prevăzute de lege pentru anul de bază. Actualizarea anuală a acestor cheltuieli se efectuează în corespundere cu cheltuielile de personal, actualizate pentru anul de reglementare „j” și contribuțiile prevăzute de lege pentru anul de reglementare „j”.

17. Cheltuielile de personal se determină de operatorul sistemului de transport pentru fiecare an de bază (CP_0), se examinează și se aprobă de către Agenție ca fiind cheltuieli de personal în componența costurilor de bază.

18. Pentru anii 2, 3, 4 și 5 de reglementare a fiecărui ciclu alternat de 5 ani, cheltuielile de personal se actualizează în conformitate cu următoarea formulă:

$$CP_j = CP_0 \times \prod [(1 + IPCM_j - X_2) \times (1 + \Delta LR_j)]. \quad (8)$$

19. Cheltuielile de distribuție și administrative (CAD_j) cuprind toate cheltuielile aferente activității aparatului de conducere, subdiviziunilor administrative ale întreprinderii, cheltuielile întreprinderii cu caracter administrativ și anume: serviciile bancare, de consultanță, de audit, poștale, telecomunicații, de întreținere și exploatare a stațiilor de telefoane, comutatoarelor, faxurilor, instalațiilor de dispecerat, de

radio și alte tipuri de telecomunicații utilizate pentru administrare, tipografice, cheltuielile pentru procurarea rechizitelor de birou, formularelor de evidență, de rapoarte, pentru pregătirea și reciclarea cadrelor, tehnica securității, pază, plata pentru locațiunea curentă, retribuirea personalului administrativ, amortizarea mijloacelor fixe cu destinație generală și administrativă, alte categorii de cheltuieli, stabilite în conformitate cu SNC „Cheltuieli”. Cheltuielile aferente retribuirii muncii personalului administrativ se determină conform principiului descris în punctul 16.

20. Cheltuielile de distribuire și administrative se determină de către operatorul sistemului de transport pentru fiecare an de bază (CAD_0), se examinează și se aprobă de Agenție ca fiind cheltuieli de distribuire și administrative în componența costurilor de bază.

21. Pentru anii 2, 3, 4 și 5 de reglementare a fiecărui ciclu alternat de 5 ani, cheltuielile de distribuire și administrative se actualizează în conformitate cu formula:

$$CAD_j = CAD_0 \times \prod (1 + IPCM_j - X_2). \quad (9)$$

22. Cheltuielile pentru energia electrică necesară a fi procurată pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport se determină conform formulei:

$$CE_j = CTE_j \times PE_j + W_{dez,j} \times PE_{dez,j}, lei \quad (10)$$

unde:

CTE_j – consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețelele electrice de transport, acceptat de Agenție în scopuri tarifare, pentru anul de reglementare „j”, kWh. Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în fiecare an de reglementare „j” se determină ca produsul dintre valoarea medie pentru cinci ani precedenți anului de gestiune a consumului tehnologic și a pierderilor efective, în unități relative și cantitatea de energie electrică planificată de a fi injectată în rețeaua electrică de transport în anul de gestiune „j”.

În cazul în care consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețelele electrice de transport efectiv înregistrate în anul de gestiune este mai mic decât valoarea aplicată la determinarea tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice în anul „j”, la actualizarea tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice va fi aplicată valoarea efectivă.

În cazul în care consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețelele electrice de transport efectiv înregistrate în anul de gestiune, în unități relative, este mai mare decât valoarea aplicată la determinarea tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice, operatorul sistemului de transport determină valoarea normativă a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în conformitate cu Instrucțiunea pentru calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele electrice, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.190/2005 și prezintă în adresa Agenției informație referitoare la factorii ce au influențat la depășirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în anul de gestiune „j”. Agenția verifică corectitudinea calculelor prezentate de către operatorul sistemului de transport și în cazul corespunderii acestora cu prevederile Instrucțiunii pentru calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele electrice, va accepta în scopuri tarifare valoarea minimă dintre quantumul consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică efectiv înregistrate și a celor determinate conform Instrucțiunii pentru calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele electrice.

Valoarea efectivă a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport se determină ca diferența dintre cantitatea de energie electrică măsurată la punctele de intrare în rețelele electrice de transport și cantitatea de energie electrică măsurată la punctele de ieșire din rețelele electrice de transport.

PE_j – prețul mediu de procurare de către operatorul sistemului de transport, în anul „j”, a energiei electrice destinate acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport, lei/kWh. Operatorul sistemului de transport achiziționează energia electrică necesară pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport conform prevederilor Regulilor pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, cu respectarea principiului eficiență maximă la cheltuieli minime.

$W_{dez,j}$ – cantitatea de energie electrică necesară a fi procurată în anul „j” pentru acoperirea dezechilibrelor provocate de operatorul sistemului de transport, care nu poate depăși 3 % din valoarea consumului tehnologic și pierderile de energie electrică efectiv înregistrate în anul „j-1”, kWh;

$PE_{dez,j}$ – prețul mediu ponderat al energiei electrice de echilibrare achitat în anul „j-1” de către operatorul sistemului de transport, lei/kWh.

23. Alte cheltuieli operaționale (AC_j) se determină anual conform formulei:

$$AC_j = ITP_j + CFR_j, lei \quad (11)$$

unde:

ITP_j – impozitele, taxele și alte plăți justificate și necesare a fi achitate în anul „j”, care conform legislației se atribuie la cheltuieli, acestea fiind calculate anual. Întru excluderea dublării la calcularea tarifelor, aceste cheltuieli nu se includ în cheltuieli administrative după cum se duce evidența;

CFR_j – alocația pentru fondul de rulment în anul „j”, care se determină conform formulei:

$$CFR_j = \frac{\alpha}{365} \times (CM_j + C\hat{I}E_j + CP_j + CAD_j + CE_j + CCC_j + ITP_j) \times Rr_j, lei \quad (12)$$

unde:

α – necesitatea în fond de rulment, exprimat în zile de facturări anuale. Prin Metodologie se stabilește $\alpha = 10$ zile, determinată în baza regimului de achitare a plăților pentru serviciului de transport al energiei electrice și a regimului de plăți pentru necesitățile operatorului sistemului de transport (procurări de materiale, achitări de servicii etc.);

Rr_j – rata de rentabilitate a activelor în anul „j”, determinată în conformitate cu prevederile din Secțiunea 4 a Metodologiei.

În cazul în care operatorul sistemului de transport nu utilizează integral alocația aferentă fondului de rulment pentru plata dobânzilor, comisioanelor și taxelor aferente creditelor contractate pe termen scurt, Agenția, la actualizarea tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice, diminuează valoarea venitului reglementat cu cuantumul alocației utilizate în alte scopuri sau neutilizate.

24. În cheltuielile reglementate nu se includ cheltuielile aferente:

1) lucrărilor de construcție, reconstrucție, procurare, modernizare, montare și probare a utilajului, punerii în funcțiune a noilor întreprinderi, secții și agregate, pentru darea în exploatare a noilor întreprinderi (obiecte) și supravegherea de autor a organizațiilor de proiectare. Toate aceste cheltuieli se includ în tarife doar după darea în exploatare a mijloacelor fixe prin includerea amortizării acestora și rentabilității investițiilor efectuate după cum este descris în pct.25;

2) pentru înlăturarea nefinisărilor în lucrările de proiectare, construcție și montaj, revizie (demonțare), înlăturarea defectelor utilajului și deteriorărilor provocate din vina producătorilor, furnizorilor și organizațiilor de transport;

3) executării lucrărilor de proiectare și construcție, pentru procurarea utilajului, repararea și întreținerea obiectelor din fondul locativ, de menire comunală, social-culturală și altor obiecte, ce nu se referă la producție;

4) lucrărilor calificate ca ajutor pentru alte întreprinderi și organizații atât în formă de servicii, cât și sprijin material sau financiar;

5) achitării diferitelor amenzi, penalități, acoperirii de lipsuri și pierderi;

6) creanțelor compromise;

7) scopurilor de caritate, sponsorizare și subvenții acordate de operatorul sistemului de transport;

8) executării sau plății lucrărilor (serviciilor) auxiliare, ce nu sunt legate de prestarea serviciului de transport al energiei electrice, de conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, de gestionarea pieței angro a energiei electrice, de asigurare a conformității cu cerințele ENTSO-E, plăților, legate de accesul și mentenanța platformelor utilizate în comun cu operatorii sistemelor de transport din Uniunea Europeană și operatorii sistemelor de transport din țările vecine, de alte activități conform legislației în vigoare și celor care sunt recuperate de operatorul sistemului de transport separat de tarifele pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice.

Secțiunea 4

DETERMINAREA RENTABILITĂȚII REGLEMENTATE

25. Rentabilitatea reglementată pentru anul „j” se determină conform formulei:

$$R_j = VNA_j \times R_{r,j}, \text{ lei} \quad (13)$$

unde:

VNA_j – valoarea netă în anul „j” a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale noi, date în exploatare în urma investițiilor efectuate, începând cu anul 2004 și până la începutul anului „j”. Această valoare se determină ca diferența dintre costul de intrare și amortizarea acestor active acumulată până la începutul anului „j”, lei:

$$VNA_j = VIA_j - UA_{j-1}, \text{ lei} \quad (14)$$

unde:

VIA_j – costul de intrare a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale noi, date în exploatare în urma investițiilor efectuate începând cu anul 2004 și până la începutul anului „j”, lei;

UA_{j-1} – amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale noi acumulată în perioada din data de dare în exploatare până la începutul anului „j”, lei.

În cazul reevaluării mijloacelor fixe, valoarea netă a activelor luată în calcul la determinarea rentabilității, se determină conform formulei:

$$VNA_j = \frac{VNA_{r,j}}{k}, \quad (15)$$

unde:

$VNA_{r,j}$ – valoarea netă a mijloacelor fixe după reevaluare, lei;

k – coeficientul modificării valorii contabile a mijloacelor fixe după reevaluare.

$R_{r,j}$ – rata de rentabilitate a activelor noi în anul „j”, date în exploatare în urma investițiilor efectuate. Această rată de rentabilitate se determină anual conform metodei costului mediu ponderat al capitalului (Weighted Average Cost of Capital – WACC).

Astfel:

$$R_{r,j} = WACC = \frac{Re}{(1-t)} \times \frac{E}{(E+D)} + Rd \times \frac{D}{(E+D)}, \quad (16)$$

unde:

R_e – costul capitalului propriu, %, care se determină în baza modelului CAMP (Capital Assets Pricing Model) conform formulei:

$$R_e = r_f + r_t, \quad (17)$$

unde:

r_f – rata de rentabilitate lipsită de risc, %. Această rată se determină ca media ratelor lipsite de risc a bonurilor de tezaur din SUA cu o maturitate de peste 10 ani pentru anul precedent, conform datelor statistice publicate de către Departamentul de Trezorerie al SUA pe pagina sa electronică <https://home.treasury.gov>;

r_t – rata de risc caracteristică Republicii Moldova. Prezenta Metodologie stabilește, că rata de risc pentru Moldova este aplicată la nivel de 6,75%. În anul în care, conform publicațiilor statistice ale DAMODARAN (accesibile pe pagina <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>, compartimentul *Data, Risk Premiums for Other Markets, Country Risk premium*), rata de risc pentru Moldova este mai mică decât cea indicată mai sus se aplică rata publicată;

t – rata impozitului pe venit aplicată întreprinderii pentru anul „j”;

E – capitalul propriu al operatorului sistemului de transport;

D – capitalul împrumutat de operatorul sistemului de transport.

Metodologia stabilește, că structura investițiilor efectuate utilizată la calculul rentabilității este la nivel de 50 % din surse proprii și 50 % din împrumuturi. În acest caz $\frac{E}{(E+D)}$ și $\frac{D}{(E+D)}$ sunt egale cu 0,5.

R_d – costul capitalului împrumutat al întreprinderii. Se determină anual ca media calculată pe baza dobânzii curente a unui împrumut eficient și bine gestionat pe piața de capital. Valoarea acestuia corespunde ratei medii ponderate la creditele acordate persoanelor juridice, în valută străină, pe o perioadă de peste 12 luni, în anul precedent anului calculării tarifului, publicate de Banca Națională a Moldovei la compartimentul: „Ratele medii și volumele creditelor noi acordate și ale depozitelor noi atrase”.

26. Planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor se realizează în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2016.

27. Mijloacele fixe și imobilizările necorporale date în exploatare în urma investițiilor aprobate de Agenție se includ la calcularea amortizării și rentabilității conform prevederilor prezentei Metodologii.

Secțiunea 5

APROBAREA, ACTUALIZAREA ȘI APLICAREA TARIFELOR

28. Operatorul sistemului de transport determină anual tariful pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice și prezintă Agenției cererea privind aprobarea tarifului pentru anul ce urmează, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.286/2018.

29. Tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice se determină luând în considerare costurile de bază aprobate de către Agenție pentru o perioadă de cinci ani. În componența

costurilor de bază se includ: cheltuielile materiale CM , cheltuielile de personal CP , cheltuielile de întreținere și exploatare $CÎE$, precum și cheltuielile de distribuire și administrative CAD .

30. Costurile de bază (CM_0 , $CÎE_0$, CP_0 , CAD_0) se determină de către operatorul sistemului de transport pentru primul an al fiecărui ciclu alternat de 5 ani, ținând cont de cheltuielile efectiv înregistrate în legătură cu activitatea reglementată și se înaintează Agenției spre examinare, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.286/2018.

31. În cazul în care într-un anumit an, la nivel național, se modifică cuantumul salariului minim, atunci cheltuielile din anul respectiv, se actualizează prin substituirea $IPCM_j$ cu indicele creșterii medii anuale a cuantumului salariului minim și aplicarea indicelui de creștere a eficienței X_2 în cuantum de 10% în formula (8).

32. Operatorul sistemului de transport al energiei electrice este în drept să solicite Agenției actualizarea tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice în decursul anului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați de operatorul sistemului de transport (modificarea cantității de energie electrică transportată, modificarea prețului de procurare a energiei electrice necesare acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețeaua electrică de transport, fluctuația cursului de schimb al monedei naționale, adoptarea de acte legislative ce duc la modificarea cheltuielilor etc.), care justifică o astfel de ajustare și care duc la o deviere mai mare de 5 % din costurile reglementate luate în calcul la stabilirea tarifului. Pentru aceasta, operatorul sistemului de transport prezintă Agenției solicitare de ajustare a tarifului, însoțită de analiza factorilor de influență și a calculelor devierilor rezultate dintre indicatorii reali și cei aplicați la determinarea tarifului aprobat.

33. În cazul existenței unor factori obiectivi care generează devieri mai mari de 5 % din costurile reglementate ale operatorului sistemului de transport stabilit în calculul tarifului aprobat și care duc la diminuarea acestuia, Agenția solicită operatorului sistemului de transport prezentarea calculului tarifului ajustat.

34. În cazul modificării tarifului în decursul anului de gestiune, devierile tarifare (DV_j) generate în perioada precedentă a anului de gestiune se iau în considerare în totalitate la calcularea noului tarif. În acest caz, devierile tarifare se includ în tarif astfel încât să fie recuperate până la finele anului de gestiune.

35. Tariful pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice se aplică față de participanții pieței energiei electrice pentru cantitățile energiei electrice efectiv transportate prin rețeaua electrică de transport, inclusiv pentru cantitățile de energie electrică exportate și tranzitate, cu excepția situației când operatorul sistemului de transport este parte a mecanismului de compensare între operatorii sistemelor de transport.

Secțiunea 6

DISPOZIȚII SPECIALE

36. Prezenta Metodologie stabilește că amortizarea anuală a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale inclusă în tarif, cu excepția celor aferente investițiilor efectuate din împrumuturi, va fi utilizată de operatorul sistemului de transport doar în scopul efectuării de investiții noi. În cazul utilizării amortizării activelor în alte scopuri, Agenția diminuează tariful pentru serviciul de transport al energiei electrice pentru anul următor corespunzător acestor mijloace utilizate în alte scopuri.

37. În cazul în care valoarea sumară a cheltuielilor materiale și cheltuielile de întreținere și exploatare efectiv suportate de către operatorul sistemului de transport în anul „j” ($CM_{j,e} + CÎE_{j,e}$) este mai mică decât valoarea sumară a acestor cheltuieli calculate conform formulelor (5) și (7), în scopul implementării mecanismelor de stimulare a creșterii eficienței, Agenția la actualizarea tarifului include în venitul reglementat următoarele valori:

1) $(CM_j + CÎE_j) \rightarrow$ în cazul în care: $CM_{j,e} + CÎE_{j,e} \geq 0,9 \times (CM_j + CÎE_j)$;

2) $(CM_j + CÎE_j) - 0,5 \times \{(CM_j + CÎE_j) \times 0,9 - CM_{j,e} - CÎE_{j,e}\} \rightarrow$ în cazul în care $0,8 \times (CM_j + CÎE_j) \leq CM_{j,e} + CÎE_{j,e} < 0,9 \times (CM_j + CÎE_j)$;

3) $CM_{j,e} + CÎE_{j,e} + 0,15 \times (CM_j + CÎE_j) \rightarrow$ în cazul în care $CM_{j,e} + CÎE_{j,e} < 0,8 \times (CM_j + CÎE_j)$.

Aceeași abordare se aplică și pentru cheltuielile de personal.

38. Pentru nerespectarea valorilor stabilite ale indicatorilor de calitate a serviciului de transport al energiei electrice, Agenția reduce tariful pentru serviciul de transport al energiei electrice, în mărimea și modalitatea prevăzută de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 537/2020.

39. La determinarea tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice se iau în considerare cantitățile, veniturile și cheltuielile aferente fluxurilor transfrontaliere, precum și alte cheltuieli justificate generate de îndeplinirea cerințelor și exigențelor ENTSO-E.

40. Prezenta Metodologie este obligatorie pentru operatorul sistemului de transport, care deține licențe pentru activitatea de transport a energiei electrice și pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, eliberate de Agenție.

41. În cazul în care pe perioada de aplicare a Metodologiei se adoptă acte normative de reglementare, care influențează nivelul costurilor și al cheltuielilor aferente prestării serviciului de transport al energiei electrice, aceste modificări se iau în considerație de către Agenție la ajustarea tarifelor reglementate de transport al energiei electrice. În Metodologie se includ modificări pe parcursul perioadei de aplicare, în măsura necesară pentru respectarea cadrului normativ al Republicii Moldova.